

Usnesení

Zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, rozhodl ve složení: předseda JUDr. Karel Podolka a soudci JUDr. Marie Žiškova, JUDr. Roman Fiala, JUDr. Michal Mazanec, JUDr. Pavel Pavlík a JUDr. Petr Příhoda, o návrhu Okresního soudu v Semilech na rozhodnutí sporu o pravomoc mezi Okresním soudem v Semilech a Krajským soudem v Ústí nad Labem, pobočka Liberec, za účasti žalobců a) Ing. J. B., b) Ing. N. B., obou zastoupených Mgr. Bernardem Urbanem, advokátem se sídlem v Lanškrouně, nám. J. M. Marků 48, a žalovaných 1) Krajského úřadu Libereckého kraje se sídlem v Liberci, U Jezu 642/2a, 2) obce P., zastoupené JUDr. Milošem Profousem, advokátem se sídlem v Praze 1, V Jámě 1, o zřízení věcného břemene, ve věci vedené u Okresního soudu v Semilech pod sp. zn. 8 C 359/2004,

t a k t o :

Příslušný vydat rozhodnutí ve věci žaloby proti rozhodnutí Krajského úřadu v Liberci ze dne 22. 1. 2004, čj. KULK 11244/2003/OD-280/Zi, o zřízení věcného břemene, je soud v občanském soudním řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Podáním doručeným zvláštnímu senátu dne 29. 3. 2007 navrhl Okresní soud v Semilech, aby zvláštní senát rozhodl o kompetenčním sporu ve smyslu § 1 odst. 1 zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, který vznikl mezi ním a Krajským soudem v Ústí nad Labem, pobočka Liberec, ve věci vedené u Okresního soudu v Semilech pod sp. zn. 8 C 359/2004.

Z předložených spisů vyplynuly tyto pro rozhodnutí podstatné skutečnosti:

Městský úřad v Rokytnici nad Jizerou jako příslušný stavební úřad zřídil svým rozhodnutím ze dne 14. 10. 2003, čj. SÚ: 2711/00-930/Vi, věcné břemeno podle § 17 odst. 3 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, jímž zatížil pozemky (v rozhodnutí blíže označené) ve vlastnictví žalobců; současně vyslovil, že žalobcům náleží za zřízení věcného břemene jednorázová náhrada v celkové výši 60 000 Kč.

Krajský úřad v Liberci svým rozhodnutím ze dne 22. 1. 2004, čj. KULK 11244/2003/OD-280/Zi, zamítl odvolání žalobců a rozhodnutí vydané v I. stupni potvrdil.

Žalobci napadli rozhodnutí odvolacího správního orgánu u Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka Liberec, žalobou ve správním soudnictví. Krajský soud žalobu odmítl usnesením ze dne 6. 4. 2004, čj. 59 Ca 48/2004-68, podle § 46 odst. 2 ve spojení s § 68 písm. b) s. ř. s., neboť podstatou řízení týkající se věcného břemene a jednorázové náhrady za jeho zřízení je vlastnické právo k nemovitosti, tedy právo soukromé, které se týká zásadně zájmu jednotlivce, nikoli zájmů veřejnosti. Nemůže se proto jednat o rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy, jak má na mysli § 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Žalobci nato podali žalobu k Okresnímu soudu v Semilech, kde je věc vedena pod sp. zn. 8 C 359/2004. Domáhali se toho, aby soud zamítl návrh na zřízení věcného břemene a určil, že toto věcné břemeno neexistuje.

Okresní soud v Semilech, popíraje svou věcnou příslušnost, předložil jako navrhovatel věc podle § 104c o. s. ř. zvláštnímu senátu. Napadané rozhodnutí stavebního úřadu o zřízení věcného břemene je podle něj výsledkem rozhodovací činnosti správního orgánu v oblasti veřejné správy. K tomu okresní soud odkázal na rozhodnutí rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2004, čj. 4 As 47/2003-125, podle nějž není rozhodnutí stavebního úřadu o zřízení věcného břemene rozhodnutím správního orgánu v soukromoprávní věci, vydaným v mezích zákonné pravomoci správního orgánu ve smyslu § 68 písm. b) s. ř. s. Rozhodnutím soukromoprávní povahy je pouze rozhodnutí, jímž se určuje způsob a výše náhrady za zřízené věcné břemeno. Žalobci přitom v řízení brojí primárně proti zřízení věcného břemene.

Při řešení vzniklého sporu o pravomoc mezi Okresním soudem v Semilech a Krajským soudem v Ústí nad Labem, pobočka Liberec, vycházel zvláštní senát z těchto úvah:

Podle dosavadní rozhodovací praxe zvláštního senátu nebylo rozhodnutí o zřízení věcného břemene, resp. o vyvlastnění, považováno za rozhodnutí ve věci vyplývající ze soukromoprávních vztahů ve smyslu § 7 o. s. ř.; zvláštní senát proto přisuzoval pravomoc k rozhodování o takových věcech soudům ve správním soudnictví (srov. usnesení zvláštního senátu ze dne 5. 5. 2005, čj. Konf 81/2004-12, uveřejněné pod č. 448/2005 Sb. NSS).

Dne 1. ledna 2007 však nabyl účinnosti zákon č. 184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě (zákon o vyvlastnění). Tento zákon upravuje ve svém § 1 odst. 1 a) podmínky odnětí nebo omezení vlastnického práva nebo práva odpovídajícího věcnému břemenu k pozemku nebo ke stavbě a přechod vlastnického práva nebo nabytí práva odpovídajícího věcnému břemenu k tomuto pozemku nebo stavbě pro dosažení účelu vyvlastnění stanoveného zvláštním zákonem, b) poskytnutí náhrady za odnětí nebo omezení vlastnického práva nebo práva odpovídajícího věcnému břemenu k pozemku nebo ke stavbě, a c) zrušení odnětí nebo omezení vlastnického práva nebo práva odpovídajícího věcnému břemenu k pozemku nebo ke stavbě a navrácení těchto práv jejich dosavadnímu nositeli.

Část sedmá zákona o vyvlastnění pak upravuje projednání vyvlastnění v řízení před soudem v § 28 odst. 1 tak, že k řízení ve věci vyvlastnění, která má být projednána v občanském soudním řízení (s poznámkou, že jde o § 244 až § 2501 o. s. ř.) je v prvním stupni příslušný krajský soud. Tato úprava tedy výslovně svěřuje projednání vyvlastnění řízení před soudem v občanském soudním řízení podle části páté občanského soudního řádu, upravující řízení ve věcech, o nichž bylo rozhodnuto jiným orgánem, v ustanoveních § 244 až § 2501.

Podle § 30 citovaného zákona pak platí, že nestanoví-li tento zákon jinak, postupuje se v občanském soudním řízení ve věcech vyvlastnění podle občanského soudního řádu.

Ustanovení § 1 odst. 2 zákona o vyvlastnění vylučuje z působnosti zákona „*vyvlastnění a vyvlastňovací řízení upravená zvláštními právními předpisy*“; poznámka pod čarou pak odkazuje na zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky. Obsah poznámky pod čarou jistě nemá charakter taxativního výčtu; zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, podle něž bylo zřízeno věcné břemeno v této věci, však nelze považovat za zvláštní předpis ve smyslu § 1 odst. 2 zákona o vyvlastnění. Ustanovení § 17 zákona o pozemních komunikacích, které bylo v této věci použito, v první řadě neobsahuje vlastní úpravu vyvlastnění (na rozdíl od již zmiňovaného zákona o zajišťování obrany České republiky – srov. jeho § 47 – § 53); především ale po 1. 1. 2007 toto ustanovení výslovně odkazuje na zákon o vyvlastnění. Není tedy sporu o to, že i rozhodování o vyvlastnění (v širším slova smyslu – tedy o odnětí či omezení vlastnického práva, zde formou zřízení věcného břemene) za účelem stavby dálnice, silnice nebo pozemní komunikace se nově řídí úpravou zákona o vyvlastnění a je rozhodováním v soukromoprávní věci.

Zvláštní senát při posuzování kompetenčních sporů vychází z právního stavu existujícího ke dni, kdy o věci rozhoduje; proto vyslovil, že rozhodnout ve věci přísluší soudu v občanském soudním řízení. Ke shodným závěrům dospěl Zvláštní senát již v usnesení ze dne 8. června 2007, čj. Konf 4/2007-6.

Pravomocné rozhodnutí zvláštního senátu je podle § 5 odst. 5 zákona č. 131/2002 Sb. závazné pro strany kompetenčního sporu, účastníky řízení, v němž spor vznikl, pro správní orgány [§ 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s.] i soudy. Okresní soud v Semilech proto postoupí věc k dalšímu řízení Krajskému soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci, rozhodujícímu v občanském soudním řízení.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně 8. srpna 2007

JUDr. Karel Podolka
předseda zvláštního
senátu

